

Artur Johansson, Malexander, (t v) diskuterar en restaureringsdetalj i köket på "Huldass stuga" med förvaltare Carl-Eric Carpholm vid Boxholms AB 23/1 1975

Hembygdsgården Björnöen i Malexander klar i vår tack vare gröna vintern

Restaureringsarbeten på byggnaderna vid Björnöen i Malexander pågår sedan slutet av förra året. Den gröna vintern har gjort att Artur Johansson, Malexander, kunnat arbeta med både murning- och snickeriarbeten, och fortskrider det i samma takt — med uppehåll för den vinter som väl måste komma — bör man kunna möblera den ena stugan vid Björnöen till våren. Sommartorparen i Björnöen, Frank Häger, Mjölby, skall i sommar kunna visa en fullt färdig anläggning. Landsantikvarie Sven E Noreen ställde vid ett besök i höstas i utsikt en byggnadsminnesförklaring, så pass intressant ansåg han Malexanderanläggningen vara.

Det är Malexanders hembygdsförening som bekostar restaureringen vid Björnöen — delvis tack vare intäkterna från den årliga hembygdsfesten i juli — och Boxholms AB har svarat för en del material, främst då virke och specialgjorda paneler.

Arsrapport

Frank Häger, välkänd hembygdsvårdare i Mjölby, tillhör dem som hoppas att arbetet vid Björnöen snart skall vara klart. Det finns två stugor och ett portluder på Björnöen varav den sk Idas stuga är färdigrestaurerad och där bor sedan några somrar Frank Häger. Han förvaltar också anläggningen vid Björnöen.

Inför 1975 skrev Frank Häger en rapport till Malexanders hembygdsförening där han redogör för

händelserna vid sammantädet i slutet på 1973 då man beslöt om den fortsatta restaureringen, främst då det gällde den sk Huldass stuga. Våren 1974 gjordes vårröjning och Frank Häger anlade en köksträdgård utanför Idas stuga, 350 lökar — tulpan, krokus och hyacinter — kom i jorden. Under hösten målade han portludret. I september blev det ett nytt sammanträde i Björnöen där en fortsatt restaurering diskuterades. I sammanträdet deltog också de seniorscouter från Linköping, som tidigare hade plökat ner ladorna i Ekshult vilka nu ligger vid Björnöen. Scoutungdomarna förklarade sig villiga att uppföra byggnaderna vid Björnöen under förutsättning att dessa passade in i bilden.

Landsantikvariebesök

Landsantikvarien Sven E Noreen besökte Björnöen i oktober varvid tankarna på en byggnadsminnesförklaring väcktes. Man var också överens om att om ladorna skulle uppföras skulle de förläggas på samma plats där de tidigare legat, nämligen utanför det inhägnade området på Björnöen.

— Byggnaderna bör anpassas skriver Frank Häger i sin rapport, till utseende och dimensioner som de tidigare haft.

Fint arbete

På senare tid har det hänt en hel del. Artur Johansson har murat mycket vackra spisar — efter modell av de ursprungliga — i storstugan både på första och andra våningen samt dessutom en ny skorstenstock. Teglet kommer från Boxholms AB:s martinavdelning. Nytt golv har lagts i samtliga rum. Virket kommer från gårdarna Ramfalls och Norra Ekebergs gam-

la byggnader. Rummen har försetts med paneler som är specialtillverkade efter modell av de ursprungliga. Nya tak har lagts in; de kommer också från de nämnda gårdarnas byggnader.

I köket håller Artur Johansson nu på att mura in den gamla järnspisen som dock inte är den ursprungliga. Minnesgoda iakttagare drar sig till minnes att där fanns en järnspis som var tillverkad av Boxholms bruk, hade den funnits kvar hade den givetvis varit en raritet idag.

I köket har man också murat en gammaldags bakugn — som den såg ut i Huldass stuga — och även ett hål under spisen där man förr förvarade ved. Det tjänstgjorde också som "kathål" där huskatten värmdes sig.

Färdigt i vår?

Än återstår dock en del arbeten vid Björnöen, alla väggar är inte färdigputsade, skorstenen inte färdigmurad och en del snickeriarbeten samt en ny trappa mellan första och andra våningen. Sedan skall väggarna stänkmålas. När hantverkarna är klara har landsantikvarien lovat att möblera Huldass stuga med tidstrogna möbler från museet i Linköping. Frank Häger kan då visa en komplett anläggning vid Björnöen där Huldass stuga utgör museidelen av anläggningen.

— Det har märkts att Björnöen blivit mera känd på senare år ty besöken ökar. Och när nu Huldass stuga samt ladugårdarna med lögen blir klara blir Björnöen en sevärdhet, säger Frank Häger och ställer i utsikt en spelmansstämma i sommar.

En finare invigning av Björnöen är svårt att tänka sig. -ving